

ATT IMPLEMENTERA EN VÄRDEGRUND

PRAKTIKNÄRA STÖD TILL LEDNING OCH ORGANISATIONER
23 JANUARI 2020

Leg. psykologer
Stefan Boström
Tasja Bergh

2

4

AGENDA

- ❖ Presentation och effektiv workshop
- ❖ **DEL 1-Vad är en värdegrund?**
 - ❖ Vad är en värdegrund?
 - ❖ Varför en värdegrund?
 - ❖ Funktionell värdegrund
- ❖ **DEL 2-Utveckla en värdegrund**
 - ❖ 5 steg för att utveckla en värdegrund

5

SYFTE OCH MÅL MED WORKSHOPEN

- ❖ Att ni tar med er konkreta idéer kring
 - ❖ Hur ni kan börja/fortsätta arbeta med värdegrunden
 - ❖ Hur ni kan konkretisera er värdegrund
 - ❖ Hur ni kan arbeta med era organisationers värdegrund i praktiken och i vardagen

6

VILKA ÄR VI

Uppsala kommun
Psykologiskt.net

Stefan Boström

Ekerö kommun
Berghwerk-consulting psychology

Tasja Bergh

7

FRAMGÅNGSRIK MASTERCLASS

❖ Målet: Ta med idéer och konkreta aktiviteter kring hur du kan gå vidare med värdegrundsarbetet

Vad varje deltagare kan bidra med att:

- ❖ Vara aktiv
- ❖ Tänka kring sin egen verksamhet
- ❖ Ställa frågor
- ❖ Dela med sig av sina tankar/idéer

8

VILKA ÄR HÄR IDAG?

Presentera dig kort för personen bredvid dig

- ❖ Vem är du?
- ❖ Vilken organisation jobbar du i?
- ❖ Din roll i organisationen?

Därefter - gå in på menti.com

- ❖ Skriv in koden 582086
- ❖ Fråga: din roll i organisationen?

9

DEL 1
VAD ÄR EN VÄRDEGRUND?

10

VÄRDEORD

11

EXEMPEL VÄRDEGRUND

Förskolans och skolans värdegrund (enligt skolverket)

- ❖ Människolivets okränkbarhet
- ❖ individens frihet och integritet
- ❖ alla människors lika värde
- ❖ jämställdhet
- ❖ solidaritet mellan människor

(Skollagen Kap. 1, § 5)

12

VARFÖR ÄR DET BRA ATT HA EN VÄRDEGRUND?

“Vi har ett grundläggande behov av att känna riktning och mening i livet, även på jobbet.”

(Fritt översatt från Edmondson, 2019)

- ❖ Gemensam mental modell
- ❖ Kompassen som guidar mot organisationens mål
- ❖ Riktningen påverkar möjligheten till långsiktig utveckling

13

UPPGIFT: ER VERKSAMHETS VÄRDEGRUND?

- ❖ Skriv ner er verksamhets värdegrund
- ❖ Om ni inte vet er värdegrund, börja från scratch: Vilka ledord tycker du är viktiga för din verksamhet
- ❖ Använd gärna din Worksheet

14

15

FUNKTIONELL VÄRDEGRUND?

- ❖ Utmaning att omsätta i verkligheten
- ❖ Värderingar behöver vara till nytta för organisationen
- ❖ Koppling till verksamhetens mål och vardag
- ❖ Behöver tydliggöras och förankras
- ❖ Behöver specificeras i vem, vad, var och när.

16

DEL 2 UTVECKLA EN VÄRDEGRUND

17

5 STEG FÖR ATT UTVECKLA EN VÄRDEGRUND

1. Identifiera utvecklingsbehov
2. Tydliggöra
3. Konkretisera
4. Etablera
5. Vidmakthålla

18

STEG 1-IDENTIFIERA UTVECKLINGSBEHOV

- ❖ Ett värdeord i taget
- ❖ Analysera & prioritera efter behov
 - ❖ Vad säger er data?
 - ❖ Mest akut
- ❖ Mål – vad vill ni åstadkomma genom att fokusera på värdeordet?

19

EXEMPEL: IDENTIFIERA UTVECKLINGSBEHOV

Värdeord: Delaktighet

Motivera: Låg känsla av delaktighet i elevenkät.

Att elever upplever otrygghet i skolan (elevenkät).

Observation från arbetslagsledare att mentorer inte genomför mentorssamtal.

Individanpassningar leder inte till högre måluppfyllelse (att eleverna klarar betyg).

Mål: Att anpassningen av undervisningen i högre grad utgår från elevernas bild/bekymmer.

Att elever känner att de är delaktiga i utformningen av undervisningen.

Att eleverna når högre måluppfyllelse.

20

UPPGIFT: IDENTIFIERA UTVECKLINGSBEHOV

- ❖ **Välj ut** ett värdeord som ni behöver arbeta med
- ❖ **Varför?** Motivera varför detta behöver prioriteras utifrån text era/andras observationer, enkäter, andra data.
- ❖ **Vilken förändring** vill ni uppnå genom att arbeta med detta värdeord?
- ❖ Använd gärna din Worksheet

21

STEG 2: TYDLIGGÖRA VÄRDEGRUNDEN

- ❖ Utgångspunkt: Funktionell/användbar värdegrund
- ❖ Vad lägger vi i värdeorden?
- ❖ Precisera tillsammans
- ❖ Formalisera?

22

STEG 3-KONKRETISERA

- ❖ Hur vet man om någon har en värdering?
- ❖ Konkretisera beteenden
- ❖ Vilka beteenden utgör en värdering?
- ❖ Levandegöra och förankring hos alla medarbetare
- ❖ Vad gör medarbetaren/ledaren?
- ❖ Återkommande arbete

Beteenden
är det vi
gör
och säger

25

EXEMPEL: KONKRETISERA

Visa RESPEKT för varandra kan vara:

- ❖ Komma i tid till möten
- ❖ Låta kollegor prata till punkt under ett möte
- ❖ Säga "God morgon" till alla i korridoren
- ❖ Göra fint i konferensrummet efter man har använt det

26

UPPGIFT: KONKRETISERA

- ❖ Här märks det att värdeordet präglar er verksamhet?
- ❖ Konkretisera det valda värdeordet
- ❖ Vilka konkreta och observerbara beteenden leder till att ni arbetar enligt värdeordet?
 - ❖ Beteenden som personal utför
 - ❖ Beteenden som ledare och chefer utför
- ❖ Använd gärna din Worksheet

27

STEG 4-ETABLERA

- ❖ "Medarbetare gör rätt om de kan"
- ❖ Tydliggörande strukturer
- ❖ Lätt att göra rätt med ändamålsenliga rutiner
- ❖ Dokumentation ska vara i linje med vår värdegrund.
- ❖ Tid att utföra beteendena.
- ❖ Ledningen leder

28

EXEMPEL: ETABLERA RUTINER

Allvarlig händelse – så gör vi efteråt

Kameratid samma dag
 Om det sker en olycka eller en händelse som har ett stort konsekvens för patienterna eller för vår verksamhet ska vi ha en kameratid samma dag för att prata om vad som har hänt och hur vi ska hantera det. Detta ska ske så snart som möjligt efter händelsen. Om en elev blir sjuk ska vi prata om hur vi ska hantera det och om vi ska göra något för att förhindra att det händer igen.

Informera vårdstaben samma dag
 Om det sker en olycka eller en händelse som har ett stort konsekvens för patienterna eller för vår verksamhet ska vi informera vårdstaben samma dag. Detta ska ske så snart som möjligt efter händelsen. Om en elev blir sjuk ska vi informera vårdstaben om vad som har hänt och hur vi ska hantera det.

Elevenstämman samma dag
 Om det sker en olycka eller en händelse som har ett stort konsekvens för patienterna eller för vår verksamhet ska vi ha en elevenstämman samma dag. Detta ska ske så snart som möjligt efter händelsen. Om en elev blir sjuk ska vi ha en elevenstämman om vad som har hänt och hur vi ska hantera det.

Klä-avsnitt så snart som möjligt på www.kla.spp.se
 Anmälan om kränkande behandling ska göras uppsett sig i kvalet. Gör detta så snart som möjligt och gör det på ett tydligt sätt. Fyll i form i den svarta påsen "Kvartalshandling".

Affektutvärdering Inom en vecka
 Arbetslaget gör utvärdering med hjälp av Affektutvärdering. Om en elev blir sjuk ska Affektutvärdering göras.

Ändra rutiner
 Ändra rutiner så att de fungerar bättre.

Berätta om ändringarna
 Skriv ner ändringarna. Skriv ut alla vet om ändringarna, både elever, personal och vårdstaben.

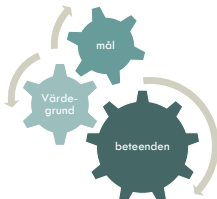
EXEMPEL: LEDAREN ETABLERAR SAMARBETE

- ❖ Var tydlig och skapa struktur
- ❖ Bjud in till deltagande
- ❖ Fråga med genuint intresse
- ❖ Not knowing
- ❖ Uppmuntra feedback oavsett innehåll
- ❖ Misslyckande = möjlighet till lärande

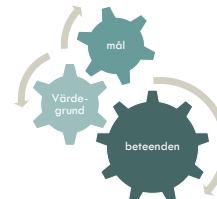
STEG 5- VIDMAKTHÅLLA VÄRDEGRUNDEN

- ❖ Återkommande arbete
- ❖ Inbyggd i organisationens strukturer och processer
- ❖ Utvärdering

5 STEG FÖR ATT UTVECKLA EN VÄRDEGRUND

1. Identifiera utvecklingsbehov
2. Tydliggöra
3. Konkretisera
4. Etablera
5. Vidmakthålla

BEHÖVER NI MER STÖD ATT...

- ❖ Omsätta er värdegrund i praktiken?
- ❖ Vidmakthålla positiva förändringar som ni gjort?

- ❖ Utbildningar i LAB & samtalsmetod (t.ex. CPS).
- ❖ Chefsstöd
- ❖Handledning till personalgrupper.

33

(INSPIRATIONS-) KÄLLOR

- ❖ Bengtsson & Kempe Olsson (2019): *Design för skolorganisation-i praktiken*
- ❖ Edmondson (2019): *The fearless organization*
- ❖ Edmondson (2018): *Teaming*
- ❖ Greene (2017): *Hitta rätt*
- ❖ Olofsson & Nilsson (2015): *OBM i praktiken*
- ❖ Socialstyrelsen (2012): *Om implementering*
- ❖ Steinberg & Sourander (2019): *Värdegrundsarbete i praktiken*

34

TACK FÖR IDAG!

Tasja Bergh
Berghwerk-consulting
psychology

Stefan Boström
psykologiskt.net

35